

رام - بیستم آذر

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

- تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

بیستم آذر

دینار متوکل

روز بیستم آذر سال ۲۴۰ متوکل خلیفه‌ی ایران ستیز عباسی که سرو کاشمر (کاشته شده به دست زرتشت) را قطع کرده و آرامگاه امام حسین (در کربلا) را ویران ساخته بود، به دست محافظان ترک خود به قتل رسید و این سربازان منتصر را به خلافت برداشتند. فتح بن خاقان وزیر اعظم متوکل نیز در جریان این کودتا به قتل رسید.

حدود هزار سال بعد در همین روز نخستین جرقه‌های جنبش مشروطه زمانی زده شد که در سال ۱۲۸۴ علاءالدوله حاکم تهران دو تاجر قند خوشنام و محترم را به خاطر گران شدن قند و شائبه‌ی احتکار فلک کرد و این ماجرا اعتراض مردمی و خواست تاسیس عدالتخانه را به دنبال داشت. سه سال بعد (۱۲۸۷) در امتداد همین ماجرا سیدعلی آقا به حضرت عبدالعظیم رفته در آنجا بست نشست و بیرق مشروطه‌خواهی افراشت و مردم را به دور خود جمع کرد و از سوی دیگر صدرالعلماء و دسته‌ای دیگر به سفارت عثمانی رفتند و آنجا بست نشستند. در همین روز مساوات از رهبران مشروطه به تبریز رفت و با استقبال چشمگیر

مردم وارد شهر شد. در ۱۲۹۰ صمصام السلطنه صدراعظم در کابینه‌اش تغییراتی داد و قوام السلطنه (وزیر داخله)، حکیم‌الملک (وزیر مالیه)، ذکاء‌الملک فروغی (وزیر عدلیه) را به فهرست وزیرانش افزود و محتشم السلطنه را کنار گذاشت. با این همه در اداره‌ی امور ناموفق ماند و درست یک سال بعد (۱۲۹۱) تلگرافی به ناصرالملک در لندن مخابره نموده تقاضای استعفا کرد.

در ۱۲۹۶ ژنرال ادموند آلنبی انگلیسی در رأس سپاهیان‌ش وارد اورشلیم شد و حکومت نظامی اعلام کرد، در ۱۳۰۱ رشید یاسمی یکی از فابل‌های لافونتن را به پارسی ترجمه کرد و حاصلش «شیری بیمار و پیر بود به جان بیمناک» را سرود، و در ۱۳۲۱ شریدان مستشار آتمریکائی وزارت خواربار اعلام کرد هر کس محترکی را معرفی کند بیست در صد از قیمت جنس کشف شده را نقد دریافت خواهد کرد!

در سال ۱۳۲۵ تلگراف تبریک تقی‌زاده به قوام‌الدوله رسید که طی آن از بازپس‌گیری آذربایجان ابراز خوشحالی کرده بود و خبر می‌داد که ایرانیان ساکن انگلستان هم از شنیدن این خبر شادمان شده و جشن گرفته‌اند. در ۱۳۴۴ دکتر مصدق وصیتنامه‌اش را در احمدآباد نوشت و در ۱۳۹۱ بمب‌گذاری در شهر اقرب در سوریه که ساکنانش علوی هستند به مرگ ۱۲۵ نفر و زخمی شدن ۲۰۰ نفر دیگر انجامید.

صمصام السلطنه
و ورود آلنبی
به اورشلیم

یولیانوس

نبرد آوای

در همین روز به سال ۳۶۱ میلادی یولیانوس با مقام امپراتوری وارد کنستانتینوپل شد و قدرت را به دست گرفت، در ۱۲۶۷ جیمز دوم شاه انگلستان که در پی انقلاب شکوهمند ناگزیر به فرار از انگلستان شده بود، مهر سلطنتی بریتانیا را به رود تیمز انداخت، در ۱۱۷۱ هم کنوانسیون که پس از پیروزی انقلاب فرانسه به قدرت رسیده بود لویی شانزدهم را محاکمه و به مرگ محکوم کرد.

در سال ۱۲۴۷ سپاه نوزده هزار نفره برزیل در نبرد آوای بر نیروهای پنج هزار نفره پاراگوئه غلبه کرد و سه هزار تن از پاراگوئه‌ای‌ها در این میان به قتل رسیدند، در ۱۲۸۴ انقلاب کارگری در کیف باعث شد اوکراین از روسیه اعلام استقلال کند و نام خود را جمهوری شولیووکا بگذارد. در ۱۲۹۹ سربازان انگلیسی برای تلافی حمله‌ی اخیر نیروهای مقاومت ایرلند، به شهر کورک حمله کرد. سربازان خانه‌های مردم را غارت کرده و سوزاندند، شهروندان را کتک زدند و برخی را به قتل رساندند.

در سال ۱۳۰۶ کمونیستها در گوانگ‌ژو شورش کردند و اداره‌ی شهر را به دست گرفتند و آنجا را یک حکومت شورایی دانستند، در ۱۳۱۵ ادوارد هشتم از سلطنت امپراتوری بریتانیا کناره‌گیری کرد، یک سال بعد در ۱۳۱۶ ایتالیا به دنبال حمله به حبشه از سازمان ملل خروج کرد و در ۱۳۲۰ در دنباله‌ی نبرد در پرل هاربر آلمان و ایتالیا به آمریکا اعلان جنگ دادند و در همین روز لهستان به ژاپن اعلان جنگ داد. در ۱۳۳۹

هم به دنبال سفر شارل دوگل به الجزایر و تظاهرات گسترده‌ی مخالفان استعمار، نیروهای امنیتی فرانسه دچار اغتشاش شدند.

ویرانی شهر کورک

شورش ضد کمونیستی مردم آلبانی

در ۱۳۶۰ قوای مسلح در السالوادور در جریان مبارزه با چریکهای مخالف دولت نهصد شهروند غیرنظامی را در شهر ال مونزوتِه کشتار کردند و در ۱۳۶۹ تظاهرات مردمی بر ضد حاکمیت کمونیسم در آلبانی آغاز شد و پس از زمانی کوتاه به سرنگوهی نظام کمونیستی منتهی شد. در ۱۳۷۳ هم بوریس یلتسین دستور داد ارتش روسیه به چین حمله کند.

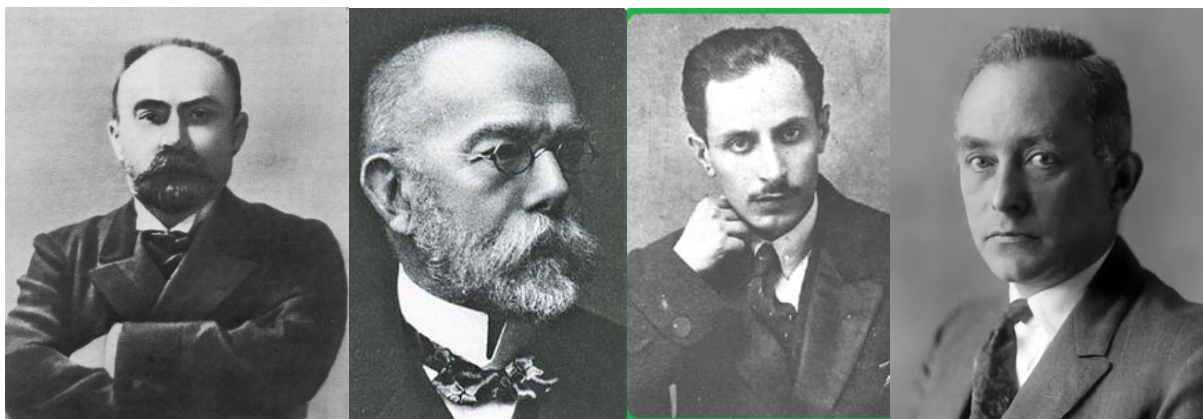
کشتار ال مونزوتِه

چه گوارا

اتسز

بیستم آذرماه در ضمن با وضع چندین قانون و تاسیس چند نهاد اجتماعی نیز مصادف است. در سال ۱۱۹۴ سنای آمریکا واحد پول آمریکا را تعیین کرد. در ۱۳۱۰ مجلس انگلستان تصویب کرد که ساکنان کشورهای مشترک المنافع (کانادا، استرالیا، نیوفاندلند، نیوزلند، ایرلند و آفریقای جنوبی) حقوقی برابر با شهروندان انگلیسی داشته باشند، و در ۱۳۱۳ بیل ویلسون آخرین جرعه‌ی نوشیدنی الکلی‌اش را خورد و پس از آن عهد کرد که اعتیادش به الکل را ترک کند. او پس از این کار سازمان الکلی‌های گمنام را تاسیس کرد. در ۱۳۲۵ بنیاد بین‌المللی امور کودکان در سازمان ملل (یونیسف) تاسیس شد، و در ۱۳۴۱ قاتلی به نام چارلز لوکاس آخرین کسی بود که در کانادا اعدام شد و پس از آن مجازات اعدام از قوانین این کشور حذف شد. در ۱۳۷۶ دستورالعمل کیوتو برای امضا به کشورها عرضه شد و در ۱۳۸۰ چین به سازمان تجارت جهانی پیوست. رخدادهای پراکنده‌ی دیگر هم این که در ۱۳۴۳ چه گوارا در شورای عمومی سازمان ملل سخنرانی کرد، در ۱۳۵۱ آپولو ۱۷ بر ماه فرود آمد. این ششمین و آخرین سفر به ماه در قالب برنامه‌ی آپولو بود.

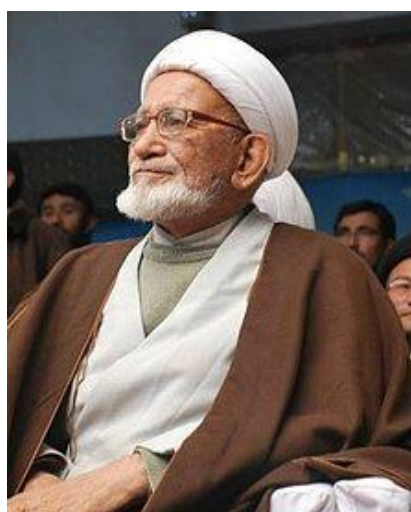
گئورکی پلخانف

روبرت کخ

عشقی همدانی

ماکس بورن

زادگان نامدار این روز عبارتند از: هکتور برلیوز موسیقیدان و آهنگساز فرانسوی (۱۸۸۲)، روبرت کخ زیست‌شناس آلمانی (۱۲۲۲)، گئورکی پلخانف رهبر مارکسیستهای روسی (۱۲۳۵)، و ماکس بورن فیزیکدان و ریاضیدان آلمانی (۱۲۶۱)، و در میان ایرانیان، شاعر و روزنامه‌نگار نامدار عشقی همدانی (۱۲۷۳). درگذشتگان مشهور بیستم آذر هم به این قرارند: افضل شاهنشاه بن بدرالجمال وزیر اعظم خلفای فاطمی مصر (۶۰۰)، اوگدای خان مغول (۶۲۰)، موریس مک‌دونالد از موسسان رستوران‌های مک‌دونالد (۱۳۵۰)، حسین نهال اتسز شاعر و ادیب پان‌ترک (۱۳۵۴)، و شیخ محمد موسی شریفی فیلسوف و پیشوای دینی هندی و امام جمعه‌ی جامو و کشمیر (۱۳۹۲).

راست: اوگدای خان

چپ: شیخ محمد

موسی شریفی